

NUS.11

1. Las scholaras ed ils scolars san describer e reflectar davart experientschas fundamentalas umanas.		renviaments
Experientschas fundamentalas umanas		
NUS.11.1 Las scholaras ed ils scolars ...		
1	a » san scuvrir experientschas fundamentalas umanas en istorgias e rapports (p.ex. reussida, disditga, tema, segirezza), han l'ocasiun da rapportar davart experientschas cumparegliablas e da far dumondas en chaussa.	
2	b » san describer co che umans van enturn cun experientschas fundamentalas umanas e prendan part a talas. (p.ex. success, sconfitta, malsogna, naschientscha, mort, cumià).	
	c » san describer a maun d'exempels co che religiuns transfurman experientschas fundamentalas umanas en rituals (p.ex. ir enturn cun naschientscha, adolescenza e mort).	
	d » san tractar e cumparegliar experientschas fundamentalas umanas or da differentas perspectivas (p.ex. differentas culturas, generaziuns, schlattaina).	FSP - Schlattainas ed egualitad FSP - Identitads culturalas e communicaziun interculturala
► Cumpetenzas consecutivas: ERC.1.1		
2. Las scholaras ed ils scolars san tschentar dumondas filosoficas e reflectar davart talas.		renviaments AS - Emprender e reflexiun [7]
Filosofar		
NUS.11.2 Las scholaras ed ils scolars ...		
1	a » emprendan ad exprimer interess, mirvegla, smirvegl e surpraisa en connex cun chaussas passentadas e raquintadas, s'expriman en chaussa e fan dumondas.	
	b » tschantan dumondas che na pon betg vegnir respundidas definitivamain e reflecteschan davart talas e sa barattan (p.ex. Tge è Fortuna? Pertge essan nus differentes?).	
2	c » tschertgan differentas perspectivas areguard dumondas filosoficas e sa furman in'atgna opiniun.	
► Cumpetenzas consecutivas: ERC.1.2		

3. Las scolaras ed ils scolars san declerar, examinar e represchentar valurs e normas.		renviaments AS - Lingua e comunicaziun [8]	
Valurs e normas NUS.11.3 Las scolaras ed ils scolars ...			
1	a	» san descriver tge ch'è prezius ed impurtant per els e per umans da lur ambient. valurs materialas ed immaterialas » san differenziar en quest connex valurs materialas d'immaterialas (p.ex. possess, amicizia).	
	b	» san differenziar differentas normas e lur champs d'applicaziun e reflectar davart lur senn (p.ex. dar dal ti u dar dal Vus ad insatgi; differentas demananzas e reglas en scola, famiglia u temp liber, reglas da traffic).	
2	c	» san descriver, per tge che umans s'engaschan e ponderar, tge motivs e valurs che s'expriman en quai. giustia, charitad, solidaritad	
	d	» san enconuscher valurs en l'agen agir e descriver, co ch'els pon surpigliar responsabladad (p.ex. utilisaziun da resursas, contact interuman).	
	e	» san cumparegliar valurs e normas da differentas generaziuns (p.ex. obedientscha, impurtanza da bains materials, temp liber).	
	f	» san descriver, represchentar valurs ch'èn impurtantas per lur vita e las cumparegliar cun valurs dad auters.	
► Cumpetenzas consecutivas: ERC.2.1			

4. Las scolaras ed ils scolars san metter en dumonda e giuditgar eticamain situaziuns ed accziuns e represchentar a moda fundada puntgs da vista.		renviaments
<i>Furmaziun etica da l'opiniun</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
1	a	» san percepir e numnar en istorgias e situaziuns dal mintgadi muments gists e malgists. » san discurre a maun da questas istorgias e situaziuns dal mintgadi davart pass a dapli giustia.
	b	» san descriver e discutir situaziuns dal mund da viver ch'èn eticamain problematicas (p.ex. malgistadad, violenza).
2	c	» san s'occupar d'infurmaziuns davart situaziuns eticamain problematicas e ponderar pussaivladads per megliar la situaziun (p.ex. guerra, explotaziun, sexissem, progress).
	d	» san tractar situaziuns eticamain problematicas or da differentas perspectivas e formular in puntg da vista.
► Cumpetenzas consecutivas: ERC.2.2		